

Politisk plattform for Tolkene i Akademikerforbundet

Som fag- og interessegruppe i Akademikerforbundet, bygger Tolkene i Akademikerforbundet (TiA) sin politikk på Akademikerforbundets politiske plattform. Dette dokumentet fremhever noen momenter som er spesielt viktige for TiA og TiAs medlemmer.

1) Lønns- og arbeidsvilkår, økonomisk og sosial trygghet

Trepartsmodellen er avgjørende for et godt velferdssystem, en bærekraftig økonomi og et trygt og rettferdig arbeidsliv. Modellen forutsetter høy organisasjonsgrad for å sikre reell medvirkning, som er nødvendig for utviklingen av virksomhetenes oppgaver, tjenester og organisering. I denne utviklingen er det viktig med fokus på kompetanse, og det må derfor være et overordnet mål i lønnsdannelsen at utdanning og kompetanseheving skal lønne seg.

Tolkeyrket er kvinnedominert, noe TiA mener gjenspeiles negativt i tolkenes lønns plassering sett opp mot utdanningsnivået. Det må derfor jobbes med å fjerne strukturelle lønnsforskjeller, og med å sikre lik lønn for arbeid med likt innhold og like kompetansekrav, på tvers av tolkespråk.

Tolkeoppdrag dekkes ofte gjennom offentlige anbudsrunder. TiA er kritisk til at tolkebehov settes ut på anbud, fordi det kan svekke tolkenes lønns- og arbeidsbetingelser. I offentlige anbudsrunder må det derfor stilles krav til fastprismodeller, der kvalifiserte tolker sikres en fast timegodtgjørelse som minimum tilsvarer ¾ av rettsalæret.

Tolkeyrket er en profesjon der mange ikke har et ordinært ansettelsesforhold. Disse må sikres bedre rettigheter og et sosialt sikkerhetsnett, ved at de sikres reell medvirkning gjennom representasjon og ved å bli omfattet av arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Bruk av tolk skjer i stor grad i offentlige virksomheter. Tolkeloven og tolkeforskriften regulerer offentlige organers bruk av kvalifisert tolk, og stiller samtidig krav til tolken. Reguleringene er nødvendige for innbyggernes rettssikkerhet ved behov for tolk, og er med på å sikre god kvalitet på tjenesten. Det er derfor viktig at tolkeloven og tolkeforskriften følges.

Handlingspunkter:

- Drive vervearbeid for å sikre høy organisasjonsgrad og dermed reell medvirkning i trepartssamarbeidet
- Spille inn forslag til Akademikerforbundet angående lønnsdannelsen for tolker
- Fronte og informere om tolkeloven og tolkeforskriften i samarbeid med IMDi
- Være en relevant hørings- og samarbeidspart i saker som angår tolking og tolker
- Delta i samarbeidsmøter med Nav angående frilansområdet
- Være tolkeprofesjonens stemme i den offentlige debatten

2) Utdanning, kunnskap, forskning og kompetanse i arbeidsliv og samfunn

Tolking er en praktisk ferdighet som stiller store krav til tolkens kompetanse. Det må derfor sørges for gode tolkeutdanninger.

Tolkenes samfunnsoppdrag tilsier at man må følge den øvrige utviklingen i samfunnet, som igjen krever at tolken kontinuerlig oppdaterer sin kompetanse. Det er derfor viktig med ny forskning

som gir kunnskap som sikrer utvikling av tolkefaget og profesjonen. Denne utviklingen må fremmes gjennom tilbud om etter- og videreutdanning, både gjennom kursing og formelle utdanningsløp på høyskole- og universitetsnivå. Slike tilbud må settes i system, og gi muligheter for spesialisering og bedre lønnsvilkår.

Handlingspunkter:

- Delta i relevante sammenhenger i UH-sektoren
- Arrangere en årlig TiA-konferanse
- Være en relevant hørings- og samarbeidspart i saker som angår tolkeutdanning
- Være tolkeprofesjonens stemme i den offentlige debatten

3) Velferd og samfunnsansvar

For at velferdsstaten skal kunne gi trygge, gode og likeverdige tjenester også til minoritetsspråklige, må det sørges for gode systemer for og tilstrekkelig finansiering til bruk av kvalifiserte tolker. Dette er en fornuftig og bærekraftig investering i den enkeltes rettssikkerhet og fremtid.

Handlingspunkter:

- Være en relevant hørings- og samarbeidspart i saker som angår tolk og tolking
- Være tolkeprofesjonens stemme i den offentlige debatten

4) Klima, miljø og beredskap

Bruk av fjerntolkning kan minske belastningen på miljø og klima. Forutsetningen er at det utarbeides standarder ut fra tolkefaglige vurderinger med minstekrav for teknisk utstyr. Dette for å sikre tolken gode arbeidsforhold ved fjerntolkning, slik at både rettsikkerheten til den som benytter tolk og tolkens helse ivaretas.

I en krisesituasjon vil befolkningen ha et stort behov for informasjon. Her må det benyttes tolker for å sikre minoritetsspråkliges tilgang til informasjon. Det må utarbeides klare planer for dette, og høyt kvalifiserte tolker innenfor ønskede tolkespråk må gis kompetansehevende kurs for å inngå i en beredskapsordning.

For å sikre den enkelte minoritetsspråklige innbygger tolk i akutte situasjoner, må det etableres akuttvaktordninger på tolkeområdet. I ordningen må det gis fast tilknytning til høyt kvalifiserte tolker som har gjennomgått spesialisert etterutdanning og kursing for denne typen oppdrag.

Handlingspunkter:

- Være en relevant hørings- og samarbeidspart i saker som angår fjerntolkning, krisehåndtering og akuttordninger på tolkeområdet
- Være tolkeprofesjonens stemme i den offentlige debatten

TiAs fagstyre mai 2024